

Maatalous

Maatalous tuottaa, jalostaa ja myy kasvi- ja eläinkunnasta saatavia tuotteita. Keskeisiä maatalouden tuotteita ovat maito, naudan, sian ja siipikarjan liha, kananmunat, vilja ja peruna. Elintarvikkeiden lisäksi maataloilla tuotetaan mm. rehua eläinten ravinnoksi sekä puuta raaka-aineeksi metsäteollisuudelle. Maatalousala työllistää maataloilla pääasiassa maatalousyrittäjiä ja heidän perheenjäseniään. Palkattuja työntekijöitä on lähinnä suurimmilla tiloilla sekä lomituksessa. Puutarha- ja viherala työllistää mm. puutarhayrityksissä, viherrakennusliikkeissä sekä kaupunkien ja seurakuntien vihertoimissa. Yhä useammalla maatilalla tehdään myös muuta yritystoimintaa (esimerkiksi koneurakointia, elintarvikkeiden jatkojalostusta, matkailu- ja hoivapalveluita). Vuonna 2014 Kaakkois-Suomessa oli noin 3 500 tilaa, joista 71 % viljan- tai muun kasvinviljelyn tiloja.

Toimialan yleisnäkymät

Maaseudun elinvoimaisuuden ylläpitämiseen vaikuttaa ratkaisevasti se, kuinka monipuolinen on maaseudun elinkeinorakenne. Perinteistä maataloutta harjoittavien tilojen määrä on vähentynyt ja tilakoot ovat kasvaneet. Maatilat erikoistuvat yhä enemmän. Omaan osaamiseen keskittyminen ja verkostoituminen toisten yrittäjien kanssa avaavat vaihtoehtoja monialaiseen yritystoimintaan. Luomuviljely on kasvanut Kaakkois-Suomessa viimeisen parin vuoden aikana selvästi. Myös muut kuluttajatottumusten muutokset vaikuttavat alaan (esimerkiksi lähiruoka, erityisruokavaliot). Tilojen keskipinta-alat jatkavat nousuaan, samoin kotieläintuotannon erikoistuminen jatkuu.

Kotimaisen elintarvikeketjun tulevaisuuteen vaikuttavat lähituotavuudessa mm. EU-politiikan muutospaineet, rakennekehityksen jatkuminen, alkutuotannon ja yrittäjyyden muutokset, elintarvikemarkkinoilla tapahtuvat äkilliset hintamuutokset sekä energia- ja ympäristökysymykset. Tuotannonalojen rakenteen on arvioitu muuttuvan huomattavasti. Kasvituotannossa leipä- ja rehuviljaa viljellään vähemmän, mutta nurmirehun sekä

erikoiskasvien osuus kasvaa. Lypsykarjatilojen määrä on vähentynyt eniten. Kotieläintalouden merkitys saattaa kasvaa Etelä-Suomessa. Maataloilla lisätään tuotteiden jatkojalostusta. Tuottajat vastaavat entistä enemmän myös tuotteidensa markkinoinnista kuluttajille. Tuotantoteknologian kehityksen seuraaminen on yksi alalla menestymisen edellytys

Työllisyysnäkymät

Maatalousala työllistää Kaakkois-Suomessa noin 3 500 henkeä. Alan työllisten määrän on arvioitu putoavan noin parilla sadalla vuoteen 2017 mennessä. Tilojen lukumäärän ennakoidaan vähenevän edelleen. Vaikka tilojen lukumäärä vähenee, ala on voimakkaasti eläköityvä. Alalle tarvitaan uutta, eläköitymistä korvaavaa työvoimaa. Lisäksi on huomioitava mm. bioenergian ja muiden liitännäiselinkeinojen vaikutus työllisyyteen.

Aivan lähiaikoina on ylitarjontaa mm. maa-, metsä- ja kalatalouden erityisasiantuntijoista sekä puutarhureista. Ala on kausiluonteinen. Ala työllistää tulevaisuudessa paitsi maatalousyrittäjiä myös mm. ympäristöosaajia, maatalousteknologian asiantuntijoita, luontoyrittäjiä, lomittajia ja koneyrittäjiä.

Tulevaisuuden osaamisalueet

- liiketoimintaosaaminen
- verkosto-osaaminen
- luomutuotanto
- vastuullisuus ja eettisyys
- ympäristöosaaminen
- bioenergia, non-food tuotteet
- elintarvikkeiden jatkojalostus.

Tulevaisuuden kehityspiirteitä

- green care (hoiva- ja hyvinvointipalvelut, esimerkiksi ratsastus- ja puutarhaterapia)
- elämyksellisyiden korostaminen (matkailu)
- tuottavuuden parantaminen
- kuluttajien vaatimusten moninaistuminen
- tilakokojen kasvu
- tilojen monialaistuminen
- ympäristönäkökulman korostuminen
- maatilojen verkottuminen.

Lisätietoja

- www.ammattinetti.fi
- www.maaseutuammattiin.fi
- www.foreammatti.fi